

Dan Panaet

Oameni suntem

POVESTIRI

Instalatorul

Geanta instalatorului arăta ca o burtă spintecată. Clești, fittinguri, chei reglabile, șarpele pentru desfumat țevi, vane cu căi rotative și câlți de cânepă se revărsau din ea pe parchet ca măruntaiele unui samurai care tocmai și-a făcut harakiri. După ce a instalat caloriferul din sufragerie, domnul Cornel le-a strâns pe toate, a tras fermoarul știrb care avea în loc de mâner un ac de siguranță și a spus cât costă toată lucrarea.

Lui Bogdan i s-a luat o piatră de pe inimă când a auzit că trebuie să plătească doar o sută de lei. Scăpase ieftin. Și nu era vorba doar de bani. Alți instalatori, când meșteresc, au chef de vorbă. Lucrează, în paralel, la soclul propriei competențe, fie că ponegresc priceperea celui care a lucrat acolo înainte sau pun sub semnul întrebării vreo măsură recentă a guvernului. N-a fost și cazul domnului Cornel. Ca un școlar conștiincios, și-a dus lucrarea până la capăt

fără să spună nimic. Părea că preferă să care în tăcere povara propriei excelențe, de parcă ar fi fost o boală care-l chinuie, nu o chestie cu care să defilezi ca la carnaval.

— Am deschis și robinetul de jos, pentru evacuare, că era închis, a zis domnul Cornel, în timp ce se îndrepta spre ieșire.

— Mulțumesc!

— Și cam asta e tot. Pentru problema de la bucătărie mă sunați când vă hotărâți și ne apucăm de treabă.

— Da, așa facem. Mulțumesc încă o dată!

— Sănătate! a zis domnul Cornel, în timp ce ieșea din apartament.

— La revedere! O zi bună!

Bogdan se pregătea să închidă ușa când instalatorul s-a oprit brusc și s-a întors spre el, de parcă tocmai și-ar fi amintit ceva.

— Eu pot să vin pentru chiuveta de la bucătărie, dar nu săptămâna viitoare. Mă duc la țară să culeg via.

— Am înțeles. Păi, ne auzim la un telefon, atunci.

— Așa facem. Sănătate!

— La revedere! Și spor la cules via!

— Mulțumesc. Hai, sănătate!

Bogdan a închis ușa în urma instalatorului și a răsucit cheia în încuietoarea de jos.

Era deja în drum spre sufragerie când a auzit trilul lipsit de vlagă al soneriei care avea nevoie de baterii noi. A făcut cale-ntoarsă, a deschis ușa și l-a găsit în dreptul ei tot pe domnul Cornel.

— Ați uitat ceva?

— Nu chiar. Doar o rugămintă, dacă se poate.

— Sigur.

— Am văzut că nu mi-ați urat sănătate. Când am plecat, vreau să zic.

Bogdan avu o tresărire. Oare a fost chiar atât de neatent încât nu și-a luat rămas-bun de la instalator? E posibil. Fusesse o perioadă stresantă la birou și n-a ajutat nici caloriferul de-acasă, care a-nceput să curgă în perioada primelor probe de căldură. Apăsat de griji, mai uiți de etichetă.

— Îmi pare sincer rău, a spus Bogdan. Eu credeam că v-am zis *la revedere*.

— Asta am auzit, dar aș fi vrut să-mi zi-ceți *sănătate*.

— Nu înțeleg. E doar o formulă de salut.

— Eu știu, dar aș prefera să-mi urați *sănătate*, dacă nu cer prea mult. Sănătate, că-i mai bună decât toate.

— Da, clar. Dar, nu știu... N-aș vrea să încurajez tot felul de superstiții.

— De ce nu? Lăsați, trebuie să le încurajeze și pe ele cineva. Sigur nu cer prea mult. Parcă ce vă costă...

— Nu înțeleg. Chiar contează ce formulă de salut folosesc?

Scund, îndesat și cu o chelie complet netedă deasupra unor tâmpile lătoase, domnul Cornel oftă prelung.

— În mod normal, n-ar conta, explică el. Dar, știți, de vreo câteva zile mă doare aici, într-o parte, și parcă s-a și umflat. Trebuie să mă duc la un doctor să văd ce e, dar până acum nu mi-am făcut curaj.

*

— Se vede că e umflat?

Instalatorul stătea întins pe canapeaua din sufragerie. Ridicase vreo trei straturi de bluze și dezvelise partea de abdomen unde simțea că e o problemă.

Bogdan împinse cu piciorul geanta cu scule de pe parchet și se apropie mai mult de canapea, ca să-și examineze pacientul.

— Nu știu, nu-mi dau seama.

— Puneți mâna să vedeți!

Bogdan atinse pielea albă și netedă de pe burta instalatorului și apăsă ușor, ca atunci

când vrei să vezi care e consistența aluatului pe care l-ai pus la crescut.

— Nu acolo. Mai la stânga puțin. Așa, acolo. Au! E umflat?

— Nu știu, nu-mi dau seama. Nu sunt doctor.

— Ați putea să vă uitați pe internet? Sigur scrie ceva. Deci căutați așa: durere în partea dreaptă.

— Bine, dar de ce să mă uit tocmai eu?

— Mie mi-e frică. Dacă e ceva nasol? Vă rog!

— Și, ce, dacă mă uit eu nu e același lucru?

— Nu e, spuse plat domnul Cornel, iar lui Bogdan i se păru că acest răspuns are ceva din limpezimea unui fapt pe care nu poți să-l pui sub semnul întrebării, pentru că e acolo, în fața ta, iar dacă te îndoiești de el, te îndoiești de tine însuși și de capacitatea ta de a te îndoii de lucruri.

*

— E grav? întrebă domnul Cornel, dar Bogdan era prea absorbit de căutarea pe Google ca să-i audă întrebarea.

Tânărul stătea la micul lui birou din sufragerie, aplecat deasupra laptopului. Subțire și argintiu, computerul părea o tavă de inox din instrumentarul unui chirurg.

— Ce zice acolo? insistă instalatorul.

— Nu știu, nu-mi dau seama.

— Păi, ce scrie?

— Ar putea să fie o infecție, răspunse Bogdan, fără să-și ia ochii de la ecran. O peritonită. În cazul ăsta, e deja de Urgențe. S-ar putea să fie prea târziu.

— Aoleu, mama mea!

— Dacă infecția se răspândește, e o chestiune de minute.

— Ce să fie?

— Moartea.

— A cui?

Bogdan își desprinsese ochii de la ecran și-i îndreptă către instalator, cu acea expresie pe care o ai când vrei să-i semnalezi cuiva că știți prea bine amândoi despre ce e vorba. Instalatorul înghiți în sec.

*

— Alo, buna ziua! Am și eu o urgență. Da, medicală. O peritonită, cred. Nu, nu la mine. E un domn aici. E instalator, a venit să-mi pună un calorifer și i s-a făcut rău. Zice că are dureri.

Bogdan îndepărtă pentru un moment telefonul de la gură și se întoarse spre domnul

Cornel, care, întins pe pat, se tânguia de parcă o ceată de îngeri ar fi încercat în acele momente să-i smulgă sufletul din piept.

— De câte zile vă doare? îl întrebă Bogdan.

— De pe vreo marți, așa.

— De marți are dureri, spuse Bogdan la telefon. Bine, mulțumesc. Așteptăm, ce să facem?

— Spune-le să se grăbească. Simt cum mă sting.

Bogdan îl ignoră pe domnul Cornel. Încă nu-și luase rămas-bun de la centralistă.

— Vă mulțumesc, săru' mâna! O zi bună și dumneavoastră! Sănătate!

Domnul Cornel se uită acuzator la Bogdan. Deci se poate ura și sănătate, dacă există voință.

— Ce-a zis? întrebă instalatorul.

— Cică momentan n-au mașini, că e un accident în Berceni. S-ar putea să trimită ceva în juma' de oră.

— Of, Doamne! O să fiu mort până atunci.

*

— Cele trei pogoane de pământ de la țară le las vecinului meu, Stelică, decretă domnul Cornel, cu sfârșeală în glas. Casele să rămână scumpei mele soții, dar nimic mai mult.

— Scriu *scumpei mele soții*? întrebă Bogdan, care dăduse laptopul deoparte și scria la birou cu pixul, pe o coală de hârtie.

Domnul Cornel stătea în continuare întins pe pat, cu cele trei straturi de bluze date laoparte, ca și cum ar aștepta în perpetuitate un consult medical.

— Scrie cum îți zic! Te rog, e ultima mea dorință.

*

Mormântul se afla aproape de aleea principală și avea o cruce simplă, din marmură albă. Bogdan se uită la el cu durere în suflet. Știa că, într-un târziu, cu toții ajungem aici.

— Uite, așa aș vrea și eu mormântul, îi spuse domnul Cornel. De manoperă mă ocup personal, nu-i problemă, dar nu știu cât mă costă materialele. Oare ați putea să mă ajutați cu niște bani, dacă nu-mi ajung?

— Bani pentru crucea de mormânt? se miră Bogdan.

— Da. Haideti, că și eu am fost de treabă. V-am luat doar o sută de lei pentru calorifer. Altul, în locul meu...

Donald Trump

De la Cristi am auzit prima oară de Donald Trump. Când eram în liceu, avea o tarabă cu cărți vechi în centrul Brăilei și, din marfa pe care o ținea la vânzare, pusese deoparte *Cum să devii bogat*, ediția apărută la Pro Editură și Tipografie. Erau câteva cărți pe care Cristi voia neapărat să le citească până să le scoată iar la vânzare: asta, de Trump, una despre arta manipulării, o monografie a trupei Metallica și un roman de Anne Rice pe care-l vedea în cheie realistă, pentru că el însuși bănuia în secret că este vampir.

Pe vremea aia, cărțile încă se vindeau bine. Lumea căuta în special clasici, manuale școlare și romane celebre după care se făcuseră filme. *Shogun* și *Mizerabilii* se dădeau cel mai bine, dar Cristi scotea în față și SF-uri ca *Dune* și *Fundația*, în care avea încredere, pentru că pe vremuri le citise și-i plăcuseră. Multe cărți aveau coperte jerpelite, rupte pe

margini și încrețite de la ploaie, dar se vindeau oricum, pentru că, orice-ai zice, Cristi știa să-i agațe pe oameni și să-i țină de vorbă până când plecau cu ceva.

La el veneau bătrâni cu saci de cărți, pe care-i chema apoi acasă. Îi plăcea să le facă marfa de răs.

— Pe asta am mai avut-o și nu s-a dat, pe asta o mai am și acum, da' nu întreabă nimeni de ea, de asta n-a auzit nimeni.

Bătrânul, tot mai umil, era un candidat nepregătit în fața unei comisii care urma să-l pice. Nici măcar nu se mai gândea la bani, voia doar o vorbă bună despre cărțile pe care le ținuse toată viața în bibliotecă.

La final, Cristi propunea un preț ridicol pentru tot sacul de cărți. Bătrânul mai negocia puțin și pleca acasă cu banii, mulțumit că măcar a scăpat de niște cărți proaste, care oricum nu se dau și de care n-a întrebat nimeni niciodată. Ce fusese în capul lui la tinerețe, când le cumpărase?

Cristi știa că mă interesează filosofia și o dată m-a sunat să-mi spună că are fix ce-mi trebuie. Tocmai cumpărase de la un pensionar vreo câteva zeci de tratate, doar că, atunci când m-am dus să văd despre ce e vorba, n-am găsit Platon, Aristotel,

Descartes sau vreun nume mai recent de care să fi citit în manualul de liceu, ci numai broșuri despre spiritualitate și reîncarnare, amestecate cu ghiduri despre alimentația bolnavilor de cancer.

Cristi plănuia să se îmbogățească și știa că n-o să facă asta vânzând cărți vechi la tarabă. Planul lui era să deschidă un ziar local care să se dea gratis. Veniturile urmau să vină din publicitate, pentru că la asta se pricepea cel mai bine. Pe la începutul anilor 1990, când avea vreo douăzeci de ani, lucrase ca agent de vânzări la un ziar local, apoi pentru o televiziune din același trust. Vorbea mereu cu nostalgie despre perioada aia și îi plăcea să exprime câștigurile de atunci în bani de-acum, ca un profesor de istorie care vrea să pună în perspectivă orice succes mărunț al prezentului, comparându-l cu măreția Romei antice.

Oricât de bine îi era, Cristi și-a dat demisia de la trustul local, pentru că nu voia să mai aibă șefi. Venise timpul pentru propria afacere. Avea acest plan cu ziarul, dar mereu îi apăreau în cale mici obstacole, dintre care cel mai importat era că planul funcționa prea bine pe hârtie ca să fie smuls de-acolo și pus în practică. Așa că a-nceput să vândă